

Kursplan för

Tal och ljud - produktion och perception, 10.5 hp

Speech and Sound - Production and Perception, 10.5 credits

Denna kursplan gäller från och med höstterminen 2022.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

[HT15](#) , [HT16](#) , [HT17](#) , [HT18](#) , [HT19](#) , [HT20](#) , [HT21](#) , [HT22](#) , [HT23](#)

Kurskod	1AU049
Kursens benämning	Tal och ljud - produktion och perception
Hp	10.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Audiologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik
Beslutande organ	Programnämnd 4
Datum för fastställande	2014-11-05
Reviderad av	Utbildningsnämnden CLINTEC
Senast reviderad	2022-03-16
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2022

Särskild behörighet

För tillträde till kursen krävs att studenten klarat minst 45 hp från Audionomprogrammets termin 1-2, varav godkänt betyg i moment 1 och 2 från kursen Klinisk audiologi 1.

Mål

Det övergripande målet med kursen är att ge studenten en introduktion till den mänskliga kommunikationsprocessen ur ett fonetiskt, akustiskt och auditivt perspektiv. Dessutom är det övergripande målet att ge grundläggande kunskaper om hur människan varseblir och upplever ljud, samt om psykoakustiska begrepp och mätmetoder.

Kursens lärandemål

Efter genomgången kurs ska den studerande kunna:

- beskriva och förklara grundläggande begrepp inom fonetik
- beskriva och identifiera vokaler och konsonanter såväl artikulatoriskt som akustiskt samt kunna

- tolka enklare talspektrogram
- beskriva röstfunktionen i normalt tal
- förklara hur talkommunikation kan påverkas av hörselnedsättning
- beskriva och förklara grundläggande begrepp inom ljudperception
- relatera ljudperceptoriska begrepp till den normalhörande individens ljudupplevelse och hur denna kan mätas
- relatera de vanligaste typerna av hörselskador till perceptuella konsekvenser
- kritiskt välja och tillämpa enklare psykoakustiska mätmetoder.

Innehåll

Kursen omfattar tre moment:

Auditiv perception, 4.5 hp

Betygsskala: GU

Momentet belyser hur människan varseblir och upplever ljud. Tonvikten ligger på perception, men kursen inbegriper också kognitiva aspekter på hörsel. Grundläggande psykoakustik utgör huvuddelen av kursen. Här behandlas hur olika fysikaliska egenskaper hos ljud uppfattas av människan. Begrepp som hörtröskel, hörstyrka, maskering, tids- och frekvensupplösning samt lokalisation diskuteras ingående. Den normala hörseln behandlas liksom perceptuella konsekvenser av de vanligaste typerna av hörselskador.

Psykoakustiska mätningar, 3.0 hp

Betygsskala: GU

I detta moment behandlas psykoakustiska mätmetoder. Här behandlas i teori och praktik hur man genomför psykoakustiska mätningar.

Fonetik, 3.0 hp

Betygsskala: GU

Momentet är en översikt av ämnet som introducerar teorier om tal. Här behandlas artikulatorisk, akustisk och auditiv fonetik, samt fonologi och röstlära.

Arbetsformer

Föreläsningar, laborationer och seminarier.

Laborationer och seminarier är obligatoriska. Vid frånvaro från obligatoriskt moment ansvarar studenten själv för att kontakta kursansvarig lärare för ersättningsuppgift.

Examinator bedömer hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Examination

Fonetik, 3 hp

Skriftlig tentamen

Auditiv perception, 4,5 hp

Skriftlig tentamen

Psykoakustiska mätningar, 3 hp

Skriftlig laborationsrapport i grupp som också presenteras muntligt

Skriftlig tentamen

För godkänd kurs krävs även närvaro och aktivt deltagande vid obligatoriska delar. Student som ej är godkänd efter ordinarie examinationstillfälle har rätt att delta vid ytterligare fem examinationstillfällen. Vid varje kursomgång ges ett ordinarie examinationstillfälle och två omtentamenstillfällen.

Komplettering av skriftlig inlämningsuppgift räknas som ett examinationstillfälle. Som examinationstillfälle räknas de gånger studenten deltagit i ett och samma prov. Inlämning av blank skrivning räknas som examinationstillfälle. Examinationstillfälle till vilket studenten anmält sig men inte deltagit räknas inte som examinationstillfälle.

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning, får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förmågor får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Examination kan ske enligt tidigare litteraturlista under en tid av ett år efter den tidpunkt då en förnyelse av litteraturlistan gjorts. Examination kommer att tillhandahållas under en tid av två år efter en eventuell nedläggning av kursen.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering kommer att genomföras enligt de riktlinjer som är fastställda av Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Kursutvärdering genomförs dels genom en skriftlig kursvärdering i slutet av kursen och dels genom muntligt kursforum minst en gång i anslutning till kursen där studenterna kan framföra sina åsikter.

Kursen kan ges på engelska, om inresande utbytesstudenter ska gå kursen.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Gelfand, Stanley A.

Hearing : An Introduction to Psychological and Physiological Acoustics, Sixth Edition

New edition 6 : London : Taylor and Francis, 2017. - 1 online resource

ISBN:978-1-4987-7543-4- LIBRIS-ID:22247481

URL: [Table of Contents / Abstracts](#)

[Sök i biblioteket](#)

Johnson, Keith

Acoustic and auditory phonetics

3 ed. : Malden, MA : Wiley-Blackwell, 2012 - ix, 222 p.

ISBN:978-1-4051-9466-2 (pbk. : alk. paper) LIBRIS-ID:12458552

[Sök i biblioteket](#)

Plack, Christopher J.

The sense of hearing

Third edition. : Abingdon, Oxon : Routledge, 2018 - vii, 329 pages
ISBN:9781138632585 LIBRIS-ID:8jqmvw2v68dq6p6t

[Sök i biblioteket](#)

Vetenskapliga artiklar och annan relevant litteratur kan tillkomma.

Rekommenderad litteratur

Pickles, James O.

An introduction to the physiology of hearing

Fourth edition : Leiden : Brill, 2013 - xxiii, 430 pages
ISBN:9789004243774 LIBRIS-ID:17415410

[Sök i biblioteket](#)

Schnupp, Jan; Nelken, Israel; King, Andrew

Auditory neuroscience : making sense of sound

Cambridge, Mass. : MIT Press, [2012?] - x, 356 pages
ISBN:9780262518024 LIBRIS-ID:fs582n89cbp4nmgl

[Sök i biblioteket](#)

Fördjupningslitteratur

Denna bok kan användas som komplement till Johnson.

Engstrand, Olle

Fonetikens grunder

Lund : Studentlitteratur, 2004 - 355 s.
ISBN:91-44-04238-8 (inb.) LIBRIS-ID:9673093

URL: http://www.studentlitteratur.se/fonetikensgrunder_z_Ljudexempel_övningsuppgifter_termordlista_länkar_till_andra_relevanta_webbplatser

[Sök i biblioteket](#)